

Meetnet vlinders

April 2021

Beste teller,

Helaas wilde het weer de afgelopen twee weken niet meewerken, maar zo langzaam lijkt het beter te gaan worden. Ook onze invoersite is weer online.

Nieuwe database en website

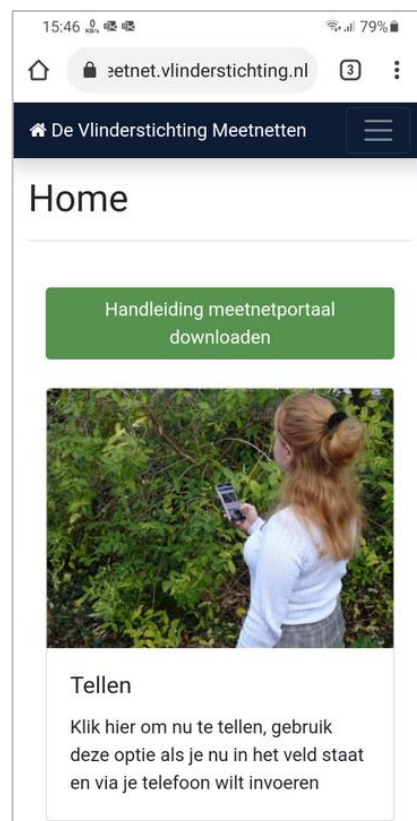
We hebben eind maart de nieuwe database en website online gezet. Dat ging niet zonder slag of stoot, en sommige tellers zijn ook tegen problemen aangelopen. We hebben zo goed en zo kwaad als dat ging geprobeerd uw vragen te beantwoorden, maar helaas was het soms zo druk dat u wel een paar dagen heeft moeten wachten. Het zijn nu eenmaal soms moeilijke vragen, dus even een uitzendkracht inhuren lost weinig op.

Ook de komende weken moeten veel nieuwe routes worden aangemaakt en problemen opgelost. Het kan dus zijn dat u even moet wachten op een antwoord. We hopen dat u hier begrip voor heeft.

Gelukkig liep alles bij de meeste tellers goed en kregen we ook veel leuke reacties. Alles is flink opgefrist, en ook achter de schermen is geen steen meer op de andere gebleven. De database is volledig nieuw opgebouwd, en daarmee veel sneller en veiliger dan de oude. Als u bent ingelogd kunt u ook de handleiding downloaden (let op het grote groene vak).

Een paar antwoorden op veelgestelde vragen:

- *Het routekaartje klopt niet (of niet helemaal), of er staan alleen een paar puntjes of zelfs alleen een vierkant.* We waren een van de eerste projecten waarbij de routeliggings digitaal werd opgeslagen, maar zeker in het begin ging dat nog vrij grof. Maar geen probleem: als u uw kaartje intekent (bv. op een google maps-ondergrond) en naar ons mailt (meetnet@vlinderstichting.nl), dan kunnen we ook uw kaart op orde brengen.
- *Kan ik nog mobiel invoeren in het veld?* Op dit moment kan dat alleen door op uw mobiele telefoon in de browser naar meetnet.vlinderstichting.nl te gaan, in te loggen en dan de eerste optie Tellen te kiezen (zie hiernaast). Elke ingevoerde vlinder wordt meteen opgeslagen in de database, maar er is wel een dataverbinding nodig. Avimap (van Sovon) werkt ook offline, maar kan nog even niet doorleiden. We hopen dat dit binnenkort weer mogelijk is.
- *Ik tel hommels op soort en zie niet alle soorten en kan ze ook niet toevoegen.* Dit was inderdaad niet goed gegaan, maar zou nu moeten werken. Misschien moet u de soort wel even opnieuw toevoegen.

Oproep aan libellen en dagvlinder liefhebbers – tellen in de Oisterwijkse bossen en vennen en op de Kampina

Teller Frans Boom schreef:

Mijn vrouw en ik hebben onze eerste route, vlinderroute V0303 op de Kampina, elf jaar geleden overgenomen. De route wordt al geteld vanaf 1992, dus volgend jaar 30 jaar; maar wel met een paar gaten van een paar jaar ertussen omdat er iemand ziek werd of om andere reden stopte met tellen. Inmiddels tellen wij met nog een aantal andere tellers nog vijf andere vlinderroutes. Die vlinderroutes wil ik nog even volhouden, maar een teller erbij is wel welkom!

Ook tel ik in de Oisterwijkse bossen en vennen twee algemene libellenroutes. Helaas krijg ik met de jaren wat last van mijn ogen. De kleine juffers worden dus te moeilijk, dus graag zou ik deze libellenroutes in dit prachtige gebied dit jaar overdragen aan een nieuwe teller.

Natuurlijk ga ik dit jaar, 2021 nog tellen; voor degene die met mij voor een jaar mee wil tellen zou dit een uitgelezen kans zijn omdat jij dan na een jaar deze route alleen of met iemand anders die met jou mee wil zelfstandig kunt tellen.

Dus kom vooral meetellen met de vlinders; het is elk jaar weer spannend of je al die prachtige dagvlinders weer ziet zoals het oranjetipje, kleine ijsvogelvlinder, grote weerschijnvlinder en de kleine parelmoervlinder maar ook de dagactieve nachtvlinders zoals zuringspanner en de gamma-uil en de roodbandbeer. En hopelijk wil er iemand de libellenroutes overnemen, waar bijvoorbeeld de prachtige grote keizerlibel, de beekrombout en de koraaljuffer te zien zijn.

Ze zijn zo mooi dat wij altijd blij zijn als wij weer kunnen gaan tellen.

Hierbij een collage van alles wat te zien is op onze routes.

Wil je meer weten? Neem dan contact met ons op via meetnet@vlinderstichting.nl.

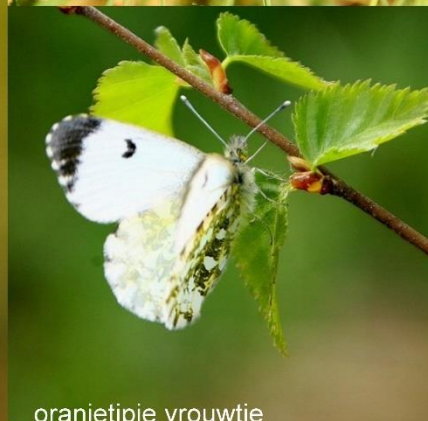
Grote weerschijnvlinder - *Apatura iris*.

beekrombout

Foto:Frans Boom.

oranjetipje vrouwtje

eierleggende grote keizerlibel

kleine ijsvogelvlinder

Route Hulstreed

Teller Mariske Pemmelaar-Groot (landschapsarchitect bnt) schreef:

Na 14 jaar dagvlinders tellen langs route 1459 Hoornsterzwaag - Hulstreed, heb ik mijn route overgedragen aan de zusjes Minke en Richtje van den Berg. Tijdens een vrijwilligersbijeenkomst van It Fryske Gea in april 2018 liet ik weten dat ik een opvolger zocht voor mijn vlinderroute. Minke en Richtje reageerden direct heel enthousiast. Het was mijn bedoeling om hen in een jaar of 2 à 3 in te werken waarna zij het stokje van mij zouden overnemen. Die tijd is nu aangebroken.

Open dijktoin Baalhoek Zeeuws Vlaanderen 2000-2007. Hier begon mijn passie voor vlinders.

Met hart en ziel heb ik me al die jaren heel precies en serieus van deze prachtige taak gekweten. Daarom ben ik heel blij dat Richtje en Minke de route nu willen continueren. De reden om te stoppen is, dat de route voor mij te moeilijk begaanbaar werd. Het ouder worden speelt daarbij een grote rol.

Het monitoren van vlinders startte voor mij in 2005 met route V1250 Baalhoek in Zeeuws Vlaanderen waar ik in die tijd een tweede huisje aan de Westerschelde bezat.

Hulstreed 2007 -2020 Vlinderroute 1459.

Gemiddeld telde ik op mijn route 21-25 soorten per jaar. Van 2007 t/m 2020 heb ik totaal 31 soorten geteld. Weliswaar nooit echt grote aantallen van één soort. Het gebiedje bleek zeer gevoelig voor ingrepen door het beheer. Wat weer een directe invloed had op de tellingen. Ook al evalueerde ik t/m 2015 jaarlijks het uitgevoerde beheer en gaf ik uitgebreide aanwijzingen, de manier waarop met vooral Sporkehout/Vuilboom en mierenhopen werd omgesprongen, ergerde mij vaak behoorlijk. Zo zag ik het aantal Heideblauwtjes dramatisch teruggaan van 183 exemplaren in 2008 naar 4 in 2019. In 2020 is er geen Heideblauwtje gezien. Ondanks alle beheer ingrepen wist het Groentje zich aardig te handhaven.

Mijn hoogtepunten: in 2007 een Grote Vuurvlinder (beginnersgeluk), door de jaren heen 3 keer een Koninginnepage (de allereerste op Koninginnedag 30-04-2009, wie herinnert zich die dag nog?) en als topper in 2015 het Tijgerblauwtje, de eerste in Friesland.

Tijgerblauwtje 20-08-2015.

Versnippering van leefgebied verhindert vlinders om mee te bewegen met klimaat

De tellingen uit het meetnet vlinders zijn ook van groot belang voor wetenschappelijk onderzoek. Recentelijk verscheen een publicatie waarin onze gegevens, samen met die uit het Finse vlindermeetnet, gebruikt zijn om te kijken hoe vlinders kunnen meebewegen met het veranderende klimaat. Mobiele soorten uit warmere streken blijken te profiteren van verspreid liggende stukjes leefgebied waarmee ze snel noordwaarts kunnen bewegen. De weinig mobiele soorten van koele streken kunnen zich juist beter handhaven op grote stukken aaneengesloten habitat.

Zo draagt ons landschap dus bij aan mogelijkheden voor mobiele zuidelijke soorten om onder invloed van klimaatopwarming noordwaarts op te schuiven dan wel voor weinig mobiele noordelijke soorten om zich te handhaven.

Zo zijn er twee belangrijke opties voor de inrichting van natuurgebieden in relatie tot klimaatverandering. Ten eerste kan het versterken van natuurnetwerken met tussenliggende stapstenen soorten uit warmere streken helpen om op te schuiven in verspreiding. Ten tweede kan het voor het behouden van weinig mobiele soorten, die door klimaatopwarming worden bedreigd, nodig zijn om de oppervlakte en ruimtelijke samenhang van hun leefgebieden te vergroten.

Meer informatie is te vinden op [Nature Today](#), en wie echt het naadje van de kous wil weten kan het [Engelstalige wetenschappelijk artikel](#) lezen.

Agrarische route tellen op weg naar uw natuurroute

Veel tellers lopen hun route in een mooi natuurgebied: daar zie je nu eenmaal de meeste vlinders. Maar het lage aantal routes in het agrarisch gebied maakt het moeilijk om te bekijken hoe de trend van vlinders in het landbouwgebied is, en dat is toch twee derde van ons land. U zou ons kunnen helpen. Een simpele manier om meer 'agrarische routes' te krijgen is door op weg naar uw route een korte nieuwe route te maken door het agrarisch gebied. Denk aan iets van 300 meter op en af langs een landbouwweggetje, gewoon tussen de mais en het Engels raaigras. U telt dan eerst de berm en sloot aan de ene kant, en op de terugweg aan de andere kant. En omdat er meestal niet zo veel vlinders zitten, ben u in een kwartier weer terug bij het beginpunt. Op de kaart hieronder ziet u in een willekeurig landbouwgebied enkele mogelijke routes ingetekend als voorbeeld van waar we aan denken.

Het zou ons veel meer kennis over de vlinders in het landbouwgebied opleveren, dus overweeg het eens. In het algemeen kunt u zo'n route makkelijk zelf uitzetten, en een mailtje naar meetnetten@vlinderstichting.nl is genoeg om het in werking te zetten.

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Vlinders
Chris van Swaay
José Kok, Kars Veling en Kim Huskens
Tel.: 0317 467346
meetnetten@vlinderstichting.nl

Johan van 't Bosch
Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen de optie Nieuwsbrief abonnement op nee te zetten.